

Livli

Nr. 6./7.

1934.

Aigakēra "Livli" ulzādamist tygub

"Akateeminen Heimoklubi" Helsinkis.

Juni/Juli.

Īnda 10 sant.

Neļļōz aigast.

Rom.9,1-3.

Ma rōkandōb tuota Kristusōs, ma ūb pieta, min sydam tundimi tapartōb min ūpi. Pyvas Vaims, ku min sydams um sūr muraglit ja val ūtōluggō siepierast, ku ma iz tāks jara vandōt vōlda leb Kristus, min veļid pierast, kis min suglist āt leja pierrō. Amen.

Apostōl Paulus kēratōb, ku tam sydams um sūr muraglit ja val ents rov pierast. Ja ta iz ūo ai nagi, kingan vol selli muraglit. Mēg tīdam, kui judōd sielaigal vodlist pāvō, kuna Messias, nant kōnig tulab ja pāstab nēdi rom- list ald ja āndab nantōn ama vōimiz ka mā pāl, nei, ku ne vōi- bōd yl amad vālikō. Sieda mu- raglitō um ka Paulus ykškōrd tuh- dōn, siepierast, ku ta vol ōigi Izrael pūoga (Fil.3,4-6.) Aga ni um sie azmōl tund tuoi muraglit.

Ta um oppōn nām, mis, nei ris- tingōn, kui ka tiera rovvōn, um ama tōurōz aza. Aga ta um ka sieda nānd, ku tam rov ūb tā sieda vastō vōtō. Ja se muraglit ja um lālamim kui ezmi muraglit. Se pikstōb tānda nei, ku ta tāks, laz ta iz lāgō ukkō, ku set tam veļid ja sōzard sākst pāstōt. Ta vol lieudōn Jezusō Kristusō, Pāstajist, ja tāz, ku ka tam rov, tōitōks rov, tānda liēdaks.

Ka livō rov ōigiz puoga ja tydar sydams um muraglit. Ta nāb, kui veitō um nēdi, kis vel ār- mastōbōd ents rovvō, tam kiēldō ja randō, Vanbist ūb rōkandōt emiņ ents lapstkōks jamakiēldō; da ārmastō? Ta um kyl ōigi Let- mā pūoga ja tydar, ta ārmastōb sieda entsta izamadō, aga ta tle- dab, ku, ka siz ūb vōi ents kiēl- dō, ents rovvō unnō. Jumal, amad rovd jūdiji, um tānda nei lūond, ja kui sellizōn um tūmmōn ka jelamōst, ents kūozō tautōmōst.

Aga emiņ tōya um se muraglit, mis pikstōb ristingt, kis um op- pōn tundōm Jumal ārmastōkst leb Jezus Kristus, ents rov pierast, nei, kui apostōlt Paulusō. Ja mis

vōib ta nādō, ku ta nei sieda vaptlōb? Pāgiņ um nēdi, kis emiņ ūb kāt ents izad ja iza izad riek pāl. Jumal sōna ūb ūo emiņ armaz. Jelami Jumal tamiz pierrō

ūb ūo emiņ rovvōn miel pierast. Kui veitō um nēdi, kis tulbōd vel kubbō jelamiz sōna jūr, kis ārmastōbōd Jumalt ama ents sy- damōks, kis Jumalōn ūd ouvō an- dabōd! Aga sāl, kus se māilma, tāpūb kaddijist, pietajist vitsō (lūstō) ja riēmō, sāl vōib nādō pāgiņ, pāgiņ nūori ja sāl ūb pūtōt ka vanad.

Sūr muraglit um sien, kis sie- da amō vaptlōb ja nāb. Se ajab tānda emiņ lezgōl Pāstajiz jūr, siest, ku ta tīdab, ku set sāl- vōib ab tūlda. Ta pālab ents rov pierast, ta kāndab sieda pā- vast pāvō Jumal jeddō. Ta ūb vāz jara, siest, ku ta tīdab, ku set siz, ku tam rov ieb Jumal rovvōks, ta ūb kad jara, ūb tūsa, ūb ka tulbis aigas.

H.K.Ervio.

Mel.Kungs Jezu Krist,nāc pie mums būt...

Ābt mādōn Pyva Vaim jel sa, Ku ārmastōm mēg ūdtuoista ja ūomō mēg māilmas siē yk sydam ja yk jeng set ūd. Se paint, kis jeggō lāmbastō Nei jōvist tūndōb karastō, Laz mēdi syōtōg, jūotōgō, Laz mēdi amdi ytōgō: Ku amad ūdsō mielsō uom, ūdtuoizōn andōkst vastō tuom, ūdtuoista vōimō ārmastō, Tuoz vājaks ūpi kādatō. Yks pā um mādōn amadōn, Kis amad jedst um kādatōn, Um amadōn yk Pāstaji, Yk vōstiji, alastiji. Pīl nantōn vastō Pyva Vaim, Kis vībōd kīvō usklist aim, Ne Kristus rovvōstī artōbōd, Ābjōvan riekō sēltabōd. Ābt Izand nei, kui veļidōn Tās jellō mādōn amadōn, Ābt Jezusō ūd ārmastō, Ābt, ku mēg amad uskōmō. Ku tāsta ykškōrd laggōmō, Siz sieda nāmō touvōsō, Mis jellōs uskōnōd mēg ū om- Mēg Jezus yldōmt nādō sām, J.Leskil pierrō.

Kievad Suomōmāl.

Tāmnaigast tul kievad Suo- mōmāl vāggō varald. Mā iz ūo vel taudlist sullōn, ku pūdōn volt juba liēdōd. Kōvvō liemtō

ma sai set kuolm tliko maitsõ.
Kaks nädilt vol jega pīva 20
gradõ tullī ja munda pīva vel
emīp. Mai kū yrgandõksõs lekst
juba amad mā työd taud joudkõks.
Traktorõd rütsist neme niglist
ja amsi, ēta silmad kus puol
tād, volt mīed, ybist ja trak-
torõd mā työ jüs nādõbõd.

Kalamiedõn um Suomõmal muiti
yrdõks ab ku mād kalamiedõn.
Ku Suomõma kalamiez matkõb māl
entš kaldi mým, siz ta mittõ
kunagid ab lā tubbõ sizzõl, ta
pīlõb entš viedamõks uks jeds
ja õrõb sāl sūr yõlkõks: "Tuo-
reita silakoita!"

F.Kõnkamäg.

sõv.

Kui knas kyl um sõv,
Ku alaz um rõv,
Ku põzõd ab üt pallõd,
Ku attõ liedõd allõd.

Siz māsiki sa
Ja muskidi ka
Võid lieudõ, maitsõ, syõdõ,
Võid riemlõs tīedõ tyõdõ.

Ku lüokõd at süord
Siz vanad ja nõord
Ka tundõbõd entš mielkõks
Ja tiennõbõd sie yõlkõks.
P.Kõnkamäg.

Tādõl pādõb pīva.

Jega aigast, oktõbõr kūs, mād
sugrov-d-suomlist, estlist ja un-
gard, pidabõd sugrov pāvdi (smk.
heimopäivät, estk.hõimupäevad).
Sugrov pāvad at väggõ tādizist
amad suomõ-ugrõ rovd jelanizõs.
Nēsi pāvsi jemīp, abku māl ai-
gal jegayks suomõ-ugrõ rov tūn-
dõb entsta sūr suomõ sugrov
aim nipstaks. Nēsi pāvsi, mād lõs
ykstuoista, ulatõbõd suomõ-ugrõ
sugrovd kui sõbrad, kui velid
entš kädud yļ mād ja mierud
ydtuoizõn vastõ.

Jegayks sugrov ja tām nips-
ta siz tēriptõb või muiziz
mād lõb entš sugvelidi. Ka mēg
līvlist uõm jega aigast sugrov
pāvsi mād lõtõt. Mēg uõm mād
kiels tēriptõt, mēg uõm mād lõtõt
lõlis, rõkis ja muiziz. Set mēg
iz nēsi pāvsi ab uõm piddõnd
jõvaks ka entš puolst tēriptõ
entš suglizi. Sielaigal kunts
munt pidabõd sugrov pāvdi mēg
ab uõm mittõ mõtlõnd, ku mēg
ka uõm suomõ-ugrõ sugst. Mēg ab
uõm entš vanimizi velidi, kis
mēdi nei pāgin at tyggõnd, sug-
rov pāvsi sugid mād lõnd ja tien-
nõnd. Kas tāmnaigast mēg līvlist
ka ab võiksmõ kalõ tīedõ sug-
rov pāvad pidu, kus tiennõs ja

tēriptõs kyl lõlis, kyl rõkis,
kyl ka jegayks entš mõtkis
ulatõksmõ entš kädud mālma
kouči jara pildõt velidõn vastõ
Mõtlõm yļ sie juba aigstiz,
algõ työ sagõ ruoiktõt.

P.

Tādzi sugandõks līvlist
pierast.

Juni kū pāvan sait Kūolka
kylas pidõt lut.usk pyvakuoda
sada aigast mādlimiz pyvad.
Pyvad pāl volt kubbõ tund Let-
ma arkibiskop, yks propst ja min-
gist nēja pāppõ, kiend veil vol
ka līvlist pāp H.K.Erviõ. Yks
nēsti, yks nuor pāp, sai sie
pāvan arkibiskopõst pāp amatõ
pyvastõt. Sie jüs vol tādzi se,
ku pāp Erviõ tānda pyvastiz ka
rāndakiels, mis sīdaigsāni kyl
ēzmist kōrd um jeddõ tund, ku
pāp amatõ pyvastimiz jüs sēb
kõlbatõt ka līvlist kel.

M.

Iraild. 29 juli kū pāvan
tult kaks nuordõ suomlistõ, E.
Lyytikäinen ja H.Lagerkrans tānõ
ajgõ entš piskiz lajaks, mis um
5,20 m. pitka ja 0,70 m. lajga.
Sieks ne volt tund Helsinkist
yļ Tallinn, Pärnu ja Rīgõ ja
mõtlõbõd tām kōks Afrikõ sāni ja
tāgiz Helsinkizõ sōudam.-
Jõvvõ vonnõ riek pāl!

Irainika.

Lüotõks.

Tāmsõvvõ at ni nõord līvlist
loptõnd sküolõpatijid zeminarõ ja
võibõd küozizi lādõ.

Tienandõks amadõn, kis nāntõn
at abtõnd nei kōgaz sādõ.

Mēg uõm riemlist, ku inteli-
gentõd līvlist lug lāb sūrīmõks
ja mēg lüotõm ku nõord sküol-
opatiid entš tīedamiz ka kõl-
batõbõd entš rov kulturelliz jō-
vam pierast.

Volks ka väggõ tādõb ja līv-
list lüotõbõd ka sie pāl, ku
ne, kiendõn yļ sie um murtõ-
mõst, müostakst ja võikst ni
līvlist kiēl opatimiz rānda
sküolis parimist allist pāl
puoitõ, ab ku ta sīdaigsāni
um vond.

Rāndali.

Tyja pāki, kylavaža.

Siēpierast sa yd ad uõ
Līvli, ku sa kivõ vīedad,
Tuoista külõ, ku ad tā,
Jegas küozõs viggõ liēdad.

Tuoista novvõ, kās ab kül,
Entsta kavalõks yd lugub,

Äbtõb kystantõ sie tul,
Mis mäd vailõ palõs sugub.

Viedamt sultõ: lālam tyõ,
Ymmar eitõ: kievam aza;
Miš um tīedõt, kievam sie
Rikkõ võib yks kylavaža.

Tyja pāki ylzõ yd
Ajab entsta, muntõn yllõ;
Az sa tyjan pyttõn lid
Pūtõn jūr, ta yrgõb killõ.

Pan sie tādõl, kaval nāb,
Kui nei veitõ tāma tīedab,
Vāgiž jellõs tāma kūb,
Muntõn vastõ andõkst līedab.

Tyjad pākist, tyja pyt,
Kylavažad, ne ne attõ,
Kis sie tīebõd kubsõ yd,
Rāndalist, ku võibõd kaddõ.

Tienandõks.

"Līvõd Yt" bibliotek pierast
um A. Štāler kaimõn amad aiga-
kera "Līvli" N-õrd, mis pūtist,
P. Damberg Līvõkiel lōlõd II nū-
tõdõks ja P. Kõnkamāg 5 "Līvli"
N-õrt, mis kyl pālõ iebõd.

Pāgin tienandõkst!

Vel pūtõbõd:

1. Pyva Matteus efangēlium,
ulzandtõt Londons 1863 aigastõs
ja

2. Līvõkiel lōlõd I nūotõdõks,
ulzandtõt Helsinkis 1929 aigastõs.
K. Stalte.

Pyvad Irail.

23. jūnijs "Līvõd It" vol
tiend Tuom kārandõl pyvad. Ež-
mõks vol mõtõltõt, ku libõd ka
mād sugvelid suomõd, aga nēdi
iz ūo. Siēpierast tegiz pāgin
vol tund mād lezglizi suglizi-
Sarmā estlizi. Nēdi vol emiņ ku
60. Vol tund vōridi ka Rigõst
ja Vāntast. Pyvad tējidõn sur-
dõ murtõ tei vīmõ, mis sadiz
pigataga ama Jān puolpāva. Vastõ
õdõgt, ku yrgist kubbõ tulda
rouvz, vīmõ ei pājkõl. Siēpie-
rast rousti vol ka kyllõld aga
nei pāgin iz ūo, kui lāndzāj-
gast "Līvõd It" 10 ājgast ju-
bālej pāl. Ma mõtlõb, ku kubbõ
tund vol emiņ ku 200 ristingt,
aga võib vōlda, ku vol vel
emiņ. Vol ka seljizi, kis küldist
ullõpēdin tarrõ.

Aga ni yļ ne pyvad ēntšõd.
Yrgandõksõs "Līvõd It" eđdimiez
D. Volganski tērintiz lōlajidi ja
kūldijidi "Līvõd It" puolst.
Tierridi kītist ka kylalist.
Pierrõ "Dievs, svētī Latvīju" lō-

lamist yrgiz kontsert. Lōliz
Sarmā kylalist kuor ja līvõd
kuor. Yļ lōlamiz um kītõmõst
set neijennõ: Kis, sīeda kūliz,
se laz tīedag iz; kis āb ūo
kūlõn, lūotõmõst, tulab mingiz
mū kōrd kūldõm. Kūldijidõn vol
tõ vāggõ miel pierrõ mūdi
lōlidi, mis estlist kuor lō-
liz, nēdi vol lōlamõst tuoista
kōrd. Pāgin joudõ oppimiz jūrõ
vol pand ka mād kuor, ja mād-
dõn um oppõmõst ka jeddõpēdin.
Tienandiksi um kītõmõst dirig.
Blūmõn, kis iz ūo ārmakstõn
joudõ ja aigõ. Lōliz ka du-
biļtkvartet. Estistõn vol tund
yņiz ka orkestõr, kis kiltiz
knasidi kabaļi. Pierrõ kontsertõ
vol mõtõltõt kyttõ rāndas jān-
tulda ja loulõ jānlōlidi, aga
vīmõ siegiz sīeda jara. Siē-
pierast vol ruoikõmõst, laz sā-
gõ jedspēdin skūoltubbõ, kus
vol dantsimi. Ball pāl kiltist
2 orkestõrt. Rousti vol "nei ku
sandrok". Letlist rōkandist, ku
nānt ball pāl mittõ kunagid
āb ūo vond neijen rousti. Se
nāgtõb, kui vāggõ vajag līvõ-
dõn um entš jell, laz volgõ
kūoz, kus võib tulda kubbõ.
Um jōvist, ku Līvõd It jūo-
dijid perizis ājgastis nei pā-
gin yrgõbõd tyõdõ tīedõ. Volks
jōvist ku jeddõpēdin nei kon-
certõd, kui ka muitist pyvad
sākst pidtõt vel emiņ.
-e. -n.

Ežmi piṭki.

Kui lāpš, ma saggõld kūliz,
vandi rouvsti setmiņ variatsi-
jis rōkandõm, ku jeiļ miersõ
vajjiji jara ezmiz piṭkizõks.
Min lāps pāzõ ei ni selji
bilda, ku yldiņ ku piṭki puot-
kastõb, ka jeiļ vajub. Siēs āj-
gastõs, yļ mis lāb rōk vol vel
obbõ pāgin jejjõ miers ja te-
giz ma kūliz rōkandõm ku ta
ezmiz piṭkiz aigal vajjiji ja-
ra. Ama mer vol vond tallõ
vizzõ kylmõn ja kievad, ku ez-
mi piṭki tul ylzõ, vol t mier
sālgas vel sūrd valdad jeiļ
māguđ nādõbõd. Minnõn, piškiz
puoiskizõn, rabagiz mielõ: Ni
sinnõn um sāmõst nādõ, kui jeiļ
ezmiz piṭkiz aigal vajub;" ja
roukõs juoksõn ylzõ Uigmatara
m g pāl ma astiz ylzõ piedag
laddõ, kust vōiz jōvist nādõ
mierda ja jeiļ māgidi. Piṭki
tul boratõs ja valktõ eitõs
jedalõst kīerdõ ylzõ. Kyl vol
minnõn ka irm vōlda nei yks-
igipõn sūl piedag ladas, aga
tami, nādõ jejjõ vajjam, vol

sūrim āb ku irm piŕkiz puotka-
mizōst. Kōgip minnōn iz ūo vod-
lōmōst, piŕki tuļ pakand ylzō
seļliz vīmō sadkōks ku iz ūo
emip mittō midagid nādōb, āb mer,
āb jeij, āb midagid mūdō, set
sinni vez tuļ touvōst mazī, ja
piŕki puotkastiz nei, ku ama, ōg
ja ama emip min byksōd verzist.
Lebbō ja lebbō kazzi ma astiz
piedagōst mazī ja jūoksiz irmst
verzōs kuodai, kus mīnda ama kōz-
zi piŕki vodliz. Se voļ suggōn
pyvapāvan, ku minnōn voļt andtōt
ud arōnd sālģō viedtōbōks gē-
mist kōrd. Ne ni voļt kazž ist
ja pids kazist piedag kūorō mā-
zō zūgōltōs jara riktōt. Jema
tāz juba joutōks minnōn seļtō
jeij vajjimist, missōst izaiza, kis
neme sai aru min ila pētimiz
tāmizōst, mīnda siēkōrd pāstiz.
Aga sieda irmō, mis minnōn siē-
kōrd sugiz piedag ladas, ma ama
entš iga āb vōi jara unnō.

M.

Kuolm muzkantō.
(1. Jatk.)

Nūor mīez vōtiz vijol ja
kiltiz siēkōks knas meldip, mis
rūojkiz leb vagad rūjmōd. Siz
ta yrgiz jōva aptitōks syōdō
entš syōmnaigō. Aga pakand ukš
leks valdip, ja tubbō astiz piš-
ki mīez, āb emip ku kuolm tje-
dōst pitka, yōariniš, piški nūg
krunkis, ja zirmist abōnd tēn-
kist mazī kāngad ōbdiz suolģ
sāpi. Piški mīez istiz vijolni-
kan kuorōl ja sai syōmnaiga
jagnikaks. Ku ne sait līndōdkyps
jūr āndiz vijolnika pūndarōn
veis ja gafōl ja kītiz laz tā
vōtag ezmōks ja siz āndag kous
tūmmōn. Piški kure danktiz pā-
kōks, aga tei nei ābkierdist,
ku lassiz mazī sadam voza ka-
bal, mis voļ iēdtōt kypsost.

Jōvasydami vijolnika langiz
mazī sieda ylzō vōtam, aga siēs
silmapilks piški mīez yōkiz
tūmmōn sālģō ja rabiz tānda nei
kōgip kunts tūmmōn ama pā ja
keja voļ sinni. Ku vijolnika
perizōks pigataga lopiz jara,
lassiz kōzzi pūdar entšta tūmst
vāldip ja lykiz joutōm mīe rō-
da vārist ulzō, kust ta nei
vītšlist voļ sizzōl astōn mūn-
da stūpdōd jedmōl sieda. Siēldi
ōg tei tānda rāz joudzizōks,
ja mingiz āiga pierrō ta puo-
dijist nipstadōks vōiz tāgiz
lonkō yōmajō, kus tūm sōbrad
voļt. Voļ yō ku ta sīn sai,
ja tuoist kaks muzkantō magist
tōvas uns. Tulbō ūondzōl ne

vāggō imlist, ku ne neišt vi-
jolinikkō lovas siēs ents tu-
bas, ja ne yrgist tūm kādšt
kyzzō yļ kimp; aga mād sōbra
salatiz ents sālģō ja nūggō
salatiz ents sālģō ja nūggō
salatiz ents sālģō ja nūggō
salatiz ents sālģō ja nūggō

"Ligid iz vaptlōm, mis sāl
um nādōb! Kibiļi kūoz se um
sieda ma vōib tādōn kītō."
Tuoi kiltiji, kis voļ trom-
pet pūgiji, leks ni nīnō ja
tūmkōks sugiz punkt pāl se
iz mis vijolnikaks: tānda ka
ezmōks syōtist neme kylalist
ja siz pieksist nei irmzist
ku ka tūma tulbō ūondzōl āb-
joudzi lōva pāl lomiz, tapar-
tōs veļidōn, ku kāmnīnō lemi
āb voļli mittō mingi tādōb
kimpvōtsimi.

Entš sōbra kiēldimist ābkū-
lōs nōvtiz ama siēks kuolmōz
kiltiji-kiēn instrument voļ
lyl-vonnō kāļō, ja sydalist ja
kierdō ta leks matkōl, vizastiz
mōtlōs salatōt varandōks līe-
dam, ku se set kuigid kōrdōl
lāks.

Ābkartlist ta leks nīns
ymmarkoupi ja vaptlōs tūm u-
kazōd tyjad rūjmōd ta izentsōs
mōtliz, kui jōvist volks tāsa
yōkabal jellō, ama emip siz,
āz nei tāuz pagrōb ja tuoit
āita leks tūm pierast. Ka tūm-
mōn sai lōda lagtōt, ja ku ta
voļ loulōs ja entš lylō lyl-
tōs kyl kānd nīns ymmarkoupi,
istiz ta lōda jūr nei iz kui
voļt tēnd tūm jedslējid, juba
jedmōl osagōs nēmizōst yd yļ
tāmikstōbōd magdist syōmnaigad.
Siz astiz tubbō, nei iz kui
jedmōl, piški pitkaabiņi mīez
ja istiz lyltajizōn kuorrōl,
kis yļ tūm tulmiz mittō su-
gid iz ādag, aga rōkandiz tūm-
kōks neme ta volks tānda tūn-
dōn ama entš iga.

Aga ta pap tādōl ku tūm
lōdasōbra iz ūo suggō rōkandi-
ji. Perizōks tuļ līndōdkyps
kōrda ja pūdar lassiz tegiz
voza kabal mazī sadam.
(Jatk jeddōpēdi).

G.

Tuoi tēutōd.

Aigakēra "Līvli" ulztulmiz
um vibōn ja āb ūo kōrdapierri
leb volmiz ja sugandōkst, mis
ist ūot tuoim vōimizōs mūtō.
Um lūotōmōst ku august kū Nr.
vōib aigal ulzō tūlda.

Aigakēra ulzādamist um tyg-
gōn:

L.Bankevits.....5 latō.

Ulzāndaji M.Stalte. Tuoi miji :
K.Stalte. Adres: Mazirbe.